

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

01 Ocak 2017 – 30 Eylül 2017

Faaliyet Raporu

TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A.Ş.

SPK II-14.1 SAYILI TEBLİĞE İSTİNADEN HAZIRLANMIŞ YÖNETİM KURULU FAALİYET RAPORU
01.01.2017-30.09.2017

Tüpraş'ın ("Şirket") 2017 yılı üçüncü çeyrek sonu faaliyetlerine ilişkin sonuçları gösteren, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayınlanmış, genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun olarak hazırlanmış mali tabloları ortaklarımızın bilgilerine sunulmaktadır.

BÖLÜM 1: KURUMSAL BİLGİLER:

Yönetim Kurulu ve Yönetim Kurulu Komiteleri

Tüpraş'ın 29 Mart 2017 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısında, Yönetim Kurulu Üye sayısı 15 olarak belirlenmiştir. Şirket'in Yönetim Kurulu Üyeleri aşağıda yer almaktadır;

Adı ve Soyadı	Görevi
Ömer M. Koç	Başkan
Ali Y. Koç	Başkan Vekili
Rahmi M. Koç	Üye
Semahat S. Arsel	Üye
Temel K. Atay	Üye
Dr. Bülent Bulgurlu	Üye
O. Turgay Durak	Üye
Levent Çakıroğlu	Üye
Erol Memioğlu	Üye
Yağız Eyüboğlu	Üye
Süleyman Karaman	Bağımsız Üye (C Grubu- ÖİB Temsilcisi)
Ahmet Turul	Bağımsız Üye
Gökçe Bayındır	Bağımsız Üye
Kutsan Çelebican	Bağımsız Üye
Osman Mete Altan	Bağımsız Üye

Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim Tebliği'nde yer alan hükümler çerçevesinde, Şirket'in 7 Nisan 2017 tarih 2017/10 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile komite yapısının aşağıdaki şekilde oluşturulmasına karar verilmiştir.

	Denetimden Sorumlu Komite	Kurumsal Yönetim Komitesi	Risk Yönetimi Komitesi
Başkan	Kutsan Çelebican	Kutsan Çelebican	Gökçe Bayındır
Üye	Osman Mete Altan	Yağız Eyüboğlu	Temel Kamil Atay
Üye		Doğan Korkmaz	

Ayrıca, aynı Yönetim Kurulu toplantısında Yürütme Komitesi'nin 6 üyeden oluşmasına, karar verilmiş olup, Rahmi M. Koç, Semahat S. Arsel, Ömer M. Koç, Ali Y. Koç, Temel K. Atay ve Dr. Bülent Bulgurlu komite üyeleri olarak belirlenmiştir.

Komitelerin çalışma esasları Şirketimiz internet sitesinde kamuya açıklanmıştır.

Yönetim Kurulu Üyeleri ve Üst Düzey Yöneticilere Sağlanan Faydalar

Şirket'in üst düzey yöneticileri, Yönetim Kurulu Başkan ve Üyeleri ile Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcıları olarak belirlenmiştir. 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dönemde, Şirket'in üst düzey yöneticilerine sağlanan faydaların toplamı 8.282 bin TL'dir (30 Eylül 2016 – 24.011 bin TL) ve işten ayrılma dolayısıyla yapılan ödeme bulunmamaktadır (30 Eylül 2016 – 17.200 bin TL).

Sermaye

Şirket, Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş ve Sermaye Piyasası Kurulu'nun 22.11.1990 tarih ve 886 sayılı izni ile kayıtlı sermaye sistemine geçmiştir.

a. Kayıtlı Sermaye :

Şirketin kayıtlı sermaye tavanı 500.000.000 (beşyüz milyon Türk Lirası) TL olup, her biri 1 (bir) Kuruş itibari değerinde nama yazılı 50.000.000.000 (elli milyar) adet paya bölünmüştür.

Sermaye Piyasası Kurulunca verilen kayıtlı sermaye tavanı izni, 2017-2021 yılları (beş yıl) için geçerlidir. 2021 yılı sonunda izin verilen kayıtlı sermaye tavanına ulaşılammış olsa dahi, 2021 yılından sonra yönetim kurulunun sermaye artırımı kararı alabilmesi için; daha önce izin verilen tavan ya da yeni bir tavan tutarı için Sermaye Piyasası Kurulundan izin almak suretiyle genel kuruldan 5 yılı geçmemek üzere yeni bir süre için yetki alınması zorunludur. Söz konusu yetkinin alınmaması durumunda Yönetim Kurulu Kararıyla sermaye artırımı yapılamaz.

b. Çıkarılmış Sermaye ve Paylar :

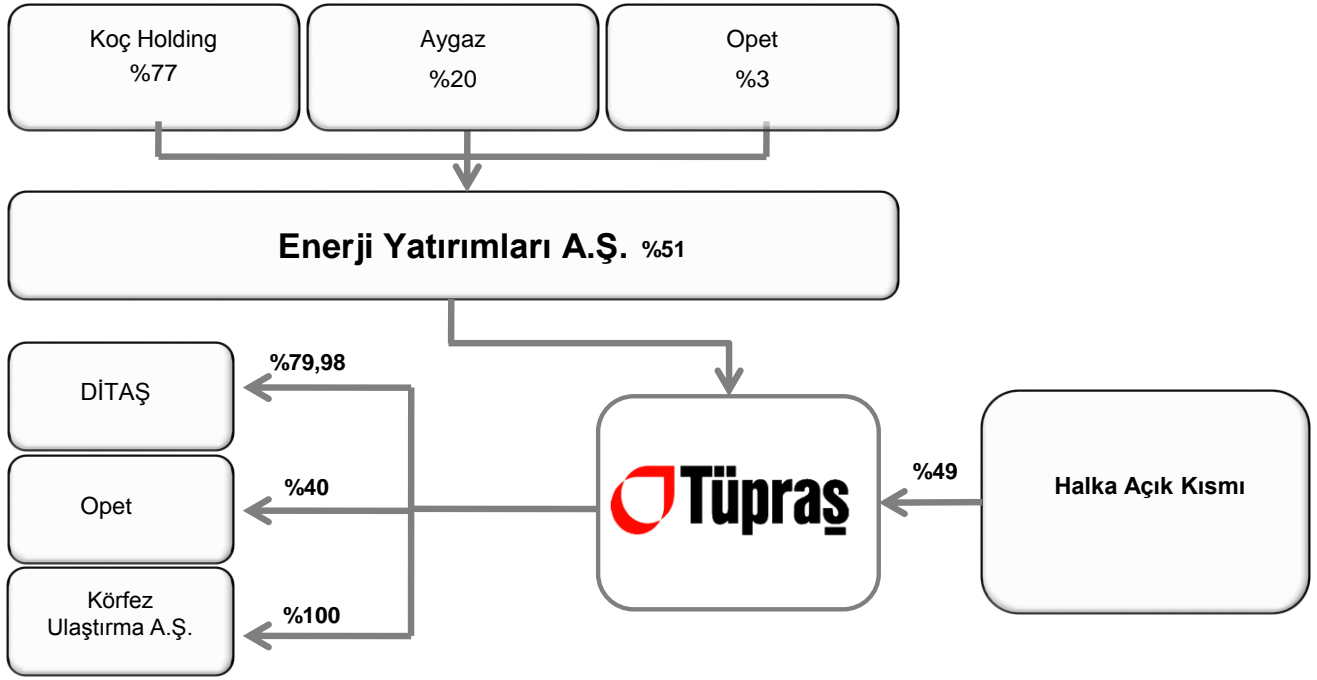
Şirketin çıkarılmış sermayesi 250.419.200 TL (iki yüz elli milyon dört yüz on dokuz bin iki yüz Türk Lirası) olup, söz konusu çıkarılmış sermaye muvazaadan ari şekilde ödenmiştir.

Aşağıda gösterildiği şekilde paylar (A) ve (C) Grubu olmak üzere iki gruba ayrılmış olup tamamı nama yazılıdır.

GRUP	PAY SAHİBİ	SERMAYE TUTARI (TL)	TÜRÜ	PAY ADEDİ
A	Enerji Yatırımları A.Ş.	127.713.792,22	Nama	12.771.379.222
A	Diğer	122.705.407,77	Nama	12.270.540.777
C	ÖİB	0,01	Nama	1
Toplam		250.419.200,00		25.041.920.000

Ortaklık Yapısı

Şirket, Sermaye Piyasası Kurulu'na "SPK" kayıtlıdır. Tüpraş hisselerinin %49'u BİST'te işlem görmektedir. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla, Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıdaki gibidir.

Tüpraş'ın konsolidasyon kapsamındaki bağlı ortaklık ve müşterek yönetime tabi ortaklıkları ve faaliyet konuları aşağıda belirtilmiştir:

Bağlı Ortaklık	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
Ditaş Deniz İşletmeciliği ve Tankerciliği A.Ş. ("Ditaş")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Üsküdar Tankercilik A.Ş. ("Üsküdar")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
T Damla Denizcilik A.Ş. ("Damla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kadıköy Tankercilik A.Ş. ("Kadıköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Beykoz Tankercilik A.Ş. ("Beykoz")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Sarıyer Tankercilik A.Ş. ("Sarıyer")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Kartal Tankercilik A.Ş. ("Kartal")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Maltepe Tankercilik A.Ş. ("Maltepe")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Salacak Tankercilik A.Ş. ("Salacak")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karşıyaka Tankercilik A.Ş. ("Karşıyaka")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Bakırköy Tankercilik A.Ş. ("Bakırköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Karaköy Tankercilik A.Ş. ("Karaköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Çengelköy Tankercilik A.Ş. ("Çengelköy")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Pendik Tankercilik A.Ş. ("Pendik")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Tuzla Tankercilik A.Ş. ("Tuzla")	Türkiye	Ham petrol ve petrol ürünleri taşımacılığı
Körfez Ulaştırma A.Ş. ("Körfez") (*)	Türkiye	Hava, deniz, kara ve demiryolu taşımacılığı

(*) Körfez, Grup'un 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren ara döneme ait özet konsolide finansal tabloları açısından önemlilik teşkil etmemesi nedeniyle konsolidasyon kapsamına alınmayarak satılmaya hazır finansal varlık olarak muhasebeleştirilmiştir. Körfez'in 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla aktif toplamı 8.614 bin TL ve net dönem zararı 1.564 bin TL'dir.

Müşterek yönetime tabi ortaklık	Faaliyet gösterdiği ülke	Faaliyet konusu
OPET Petrolcülük A.Ş. ("Opet")	Türkiye	Petrol ürünleri perakende satışı
THY Opet Havacılık Yakıtları A.Ş.	Türkiye	Jet yakıtı ikmal hizmeti
Opet International Limited	İngiltere	Petrol ürünleri ticareti
Opet Trade B.V.	Hollanda	Petrol ürünleri ticareti
Tasfiye halinde Opet Trade Singapore (*)	Singapur	Petrol ürünleri ticareti
Opet Fuchs Madeni Yağ San. ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Madeni yağ ticareti
Op Ay Akaryakıt Ticaret Ltd. Şti.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Akdeniz Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Tic. A.Ş.	Türkiye	Petrol ürünleri ticareti
Nemrut Liman ve Boru İşl. Nak. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.	Türkiye	Denizcilik hizmetleri
Opet Aygaz Gayrimenkul A.Ş.	Türkiye	Gayrimenkul

(*) 15 Temmuz 2015 tarihinden itibaren faaliyetlerini durdurmuştur.

Grup'un bünyesinde çalışan ortalama personel sayısı 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dönem içerisinde 5.461'dir (31 Aralık 2016 – 5.296).

Şirket'in tescil edilmiş adresi aşağıdaki gibidir:

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
Güney Mahallesi
Petrol Caddesi No:25 41790
Körfez, Kocaeli

Esas Sözleşme Değişikliği

29 Mart 2017 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısında, Tüpraş'ın esas sözleşmesinin "Sermaye" başlıklı 6. Maddesinin değiştirilmesine ilişkin esas sözleşme değişiklik tasarısı onaylanmıştır. Esas Sözleşme değişikliği 20.04.2017 tarihinde tescil ve 26.04.2017 tarih ve 9314 sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nde ilan edilmiştir. Esas sözleşmenin güncel haline Şirketimiz internet sitesi www.tupras.com.tr adresinden ulaşılabilir.

BÖLÜM 2: SEKTÖR VE ŞİRKETİN FAALİYETLERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Sektördeki Gelişmeler

2016 yılı 3. çeyrek dönemde ortalama 96,7 milyon varil/gün olan küresel ham petrol talebi, 2017 yılında %1,2 artışla 97,9 milyon varil/gün olarak gerçekleşmiştir. Bölgesel talep incelendiğinde geçen yılın aynı dönemine göre FSU Ülkelerinde %1,9 Çin'de %4,1, Diğer Asya Ülkelerinde %2,3, Orta Doğu'da %1,3, Afrika %2,4 olmak üzere OECD dışı ülkelerde toplam %2,2, OECD ülkelerinde ise %0,1 tüketim artmıştır. OPEC'in ham petrol üretimini kesme kararı doğrultusunda 2017 3. çeyrek dönemde geçen yılın aynı çeyrek dönemine göre OPEC petrol üretimi kondensat dahil %0,4 oranında azalırken, OPEC dışı petrol ve sıvı yakıt üretimindeki %1,6 artışın etkisiyle toplam petrol/sıvı yakıt arzı %0,8 artışla 97,8 milyon varil/gün olarak gerçekleşmiştir.

Yılın ilk çeyrek döneminde dar bir bantta yatay bir seyir izleyen ham petrol fiyatları, OPEC kesinti anlaşmasına zayıf uyum ve ABD ve Asya'nın zayıf birinci çeyrek talebinin etkisiyle ikinci çeyrek dönemde dalgalı ve aşağı yönlü bir seyir izlemiştir. Üçüncü çeyrek dönemde ise küresel ekonomik faaliyetlerdeki olumlu seyrin katkısıyla canlanan Asya talebine ilave olarak, ABD tüketimindeki toparlanma ve Avrupa'da gözlemlenen ekonomik düzelmeye bağlı olarak başta UEA olmak üzere raporlama yapan kuruluşlar 2017 yılı talep artış öngörülerini yukarı yönlü revize etmiştir. Talep artışına ilave olarak, OPEC ve OPEC dışı ülkelerinin anlaşmaya daha sıkı uyum göstermeye başlaması, kasırga dönemi hariç ABD stoklarında azalışın sürmesi, Libya'nın üretim aksamaları, OPEC üyelerinin kesinti anlaşmasının 2018 yılında da sürdürülmesine yönelik açıklamaları sonucunda Dated Brent ham petrol fiyatı ilk yarı yıla göre artarak, üçüncü çeyrek dönemde ortalama 52,08 dolar/varil olarak gerçekleşmiştir. Irak bölgesel yönetiminin referandum kararı sonucu artan jeopolitik tansiyon ve arz endişeleriyle 60 \$/v düzeylerine yaklaşan ham petrol fiyatları Eylül ayını 57,17 dolar/varil seviyesinden kapatmıştır.

2017 yılı ilk 9 aylık dönemde rafineri karlılıkları açısından geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre daha olumlu geçmiştir. Üçüncü çeyrek dönemde Çin, Endonezya ve Güney Kore'de benzin ve motorin taleplerindeki artışın devam etmesi, Hindistan, Çin ve ABD ürün taleplerinin ikinci çeyrekten sonrası toparlanması, Avrupa ürün talebinin artmaya başlaması, ABD'nin rafineri üretimlerini 4-5 milyon varil/gün aksatan Harvey kasırgası, Güney Amerika (Brezilya-Meksika-Venezüella) ve Batı Afrika'nın devam eden ürün açıklarının yanı sıra Kuzey Avrupa ve Rusya rafineri bakımları ve plansız duruşlar rafinaj karlılığını destekleyen unsurlar olmuştur.

Akdeniz rafineri marjı ilk dokuz aylık dönemde ortalama 5,41 Dolar/varil düzeyinde, Tüpraş net rafineri marjı ise 8,46 Dolar/varil seviyesinde gerçekleşmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu verilerine göre, 2017 yılı Ocak-Ağustos döneminde geçen yılın aynı dönemine göre Türkiye'de benzin tüketimi %4,25 artışla 1,55 milyon ton ton olarak gerçekleşmiş ve Tüpraş ülke talebinin tamamını karşılamıştır. Motorin talebi ise %8,36 artışla 15,67 milyon tona ulaşırken, Tüpraş ürettiği motorinin tamamını yurtiçi pazara (pazar payı%46,2) satmıştır.

Operasyonel Bilgiler

İlk dokuz aylık dönemde %112,6 kapasite kullanımıyla, beyaz ürün verimi 0,8 puan artışla %77 seviyesinde gerçekleştirilmiştir. Aşağıda yer alan tablolarda da görüldüğü üzere; ham petrol ve yarı mamul olarak 23,7 milyon ton şarja verilirken, 22,5 milyon ton satılabilir ürün üretilmiştir. Yılın son çeyreğine planlanan 2018 yılı Ocak ayına kadar sürecek İzmir rafinerisi hampetrol ünitesi yatırım bağlantılı duruşu bulunmaktadır. 6,5 mn ton yıllık kapasiteye sahip distilasyon ünitesinin duruşunun etkileri, yılsonu Tüpraş operasyonel hedeflerinin içinde yeralmaktadır.

İşlenen Hampetrol	2016 (9 AY)	2017 (9 AY)	Fark
Toplam Şarj (bin ton)	21.834	23.726	1.892
Beyaz Ürün Verimi	76,2	77,0	0,8
API	30,81	30,32	-0,48
Kapasite Kullanımı %	103,6	112,6	8,98

Üretim (1000 ton)	2016 (9 AY)	2017 (9 AY)	Fark	
LPG	733,5	816,2	82,8	11%
Nafta/Benzinler	4.506,6	4.786,9	280,3	6%
<i>Jet Yakıtı/Gazyağı</i>	3.521,7	3.849,0	327,3	9%
<i>Motorin</i>	6.543,6	7.632,3	1.088,7	17%
Orta Distilat	10.065,3	11.481,2	1.415,9	14%
Fuel Oiller	1.606,3	1.714,1	107,7	7%
Baz Yağ	101,2	139,1	37,9	37%
Bitümler	2.475,7	2.459,7	-16,0	-1%
Diğer	1.082,6	1.146,0	63,3	6%
Toplam	20.571,2	22.543,2	1.972,0	10%

İlk dokuz aylık dönemde geçtiğimiz yılın 905 bin ton (%4,9) üzerinde 19,3 milyon ton yurtiçi satış gerçekleştirilirken ihracat dahil toplam satışlar 24,2 milyon ton ile geçen yılın 1.547 bin ton (%6,8) üzerinde gerçekleşmiştir. İlk altı aylık dönemde geçtiğimiz yılın altında kalan bitüm ve jet yakıtı satışlarında üçüncü çeyrekte talepte yaşanan artış paralelinde artış sağlanmış, bitüm ve motorin satışlarında tüm zamanların rekor satışı gerçekleştirilmiştir.

Satışlar (1000 ton)	2016 (9 AY)	2017 (9 AY)	Fark	
LPG	850,3	902,3	52,0	6,1%
Nafta	169,5	242,3	72,8	43,0%
Benzinler	1.632,4	1.687,5	55,1	3,4%
Hafif Distilat	1.801,9	1.929,9	128,0	7,1%
Jet Yakıtı	3.288,8	3.363,8	75,0	2,3%
Motorin	7.820,0	8.237,1	417,1	5,3%
Orta Distilat	11.108,8	11.600,9	492,2	4,4%
Fuel Oiller	978,6	849,0	-129,6	-13,2%
Bitümler	2.492,8	2.553,4	60,5	2,4%
Diğer	331,4	418,1	86,6	26,1%
Kok	477,1	782,4	305,3	64,0%
Askeri Ürünler	357,2	267,2	-90,0	-25,2%
Yurtiçi Satış	18.398,1	19.303,1	904,9	4,9%
İhracat	4.231,7	4.874,1	642,4	15,2%
Genel Toplam	22.629,8	24.177,2	1.547,3	6,8%

Dağıtım

OPET, Türkiye'de 1.110'u OPET, 443'ü Sunpet olmak üzere toplamda 1.553 istasyonu ve beş farklı terminalinde toplam 1.069 bin m³'lük depolama kapasitesi ile akaryakıt dağıtım sektöründe önemli bir konumdadır.

Sektördeki pazar payını ve istasyon ağını her geçen gün artıran OPET Türkiye'de akaryakıt dağıtım sektöründe tüketicinin ilk tercihi olma temel hedef ve prensibiyle hareket etmektedir. OPET, Türkiye tüketiminde Ağustos sonu itibarıyla 3.745.617 m³'lük beyaz ürün satışıyla %17,9, 46.122 ton'luk siyah ürün satışıyla %16,6 pazar payına sahiptir.

2009 yılında Opet, Türk Hava Yolları Şirketi ile THY-OPET Havacılık Yakıtları şirketini kurmuştur. Şirket Türkiye'de hızla gelişmekte olan havayolu ulaşım sektörüne uçak yakıtı pazarlamaktadır.

Taşımacılık

Ditaş, Tüpraş'ın ham petrol ve petrol ürünlerinin yurtiçi ve yurtdışında denizyolu ile taşınması operasyonunu yürütenlerin yanısıra, aktiflerindeki tankerleri zaman esaslı ya da tek sefer esaslı olarak kiraya vermekte, kiraladığı bareboat tankerlerin işletmeciliğini yapmakta, limanlarda terminal hizmetleri vermekte ve sektörde faaliyet gösteren firmalara aracılık ve acentalık hizmetleri vermektedir.

Filosunu sürekli olarak yenileyen ve büyüten Ditaş, 2016 yılı Şubat ayında Hyundai tersanesi ile 158.000 DWT'luk iki yeni Suezmaks tankerinin inşası için anlaşma imzalamıştır. Ağustos 2017'de T.Sadberk Tankeri teslim alınarak filoya katılmıştır. T.Semahat tankeri ise Ekim ayında teslim alınmıştır. Ayrıca siparişleri verilmiş olan 15.000 DWT'luk bir adet asfalt tankeri ile 16.000 DWT'luk bir adet ürün tankerinin proje görüşmeleri tamamlanmış olup, her iki tankerin de 2019 yılında hizmete girmesi planlanmaktadır.

Şirket, Tüpraş'ın İzmit ve Aliağa limanlarında ihtiyaç duyulan römorkörcülük ve palamar hizmetlerini Ditaş filosundaki 11 adet römorkör, 8 adet palamar botu, 2 adet servis botu ve 1 adet pilot motoru ile sürdürmektedir.

Ditaş, 2006 sonrası yeniden yapılanma ve büyüme sürecine girmiştir. Bu süreç içerisinde sermayesi %100 Ditaş'a ait Üsküdar Tankercilik A.Ş., Kadıköy Tankercilik A.Ş., Beykoz Tankercilik A.Ş., T Damla Denizcilik A.Ş., Sarıyer Tankercilik A.Ş., Kartal Tankercilik A.Ş., Maltepe Tankercilik A.Ş., Salacak Tankercilik A.Ş., Karşıyaka Tankercilik A.Ş., Bakırköy Tankercilik A.Ş., Karaköy Tankercilik A.Ş., Çengelköy Tankercilik A.Ş., Pendik Tankercilik A.Ş. ve Tuzla Tankercilik A.Ş. olmak üzere on dört bağlı ortaklık kurulmuştur.

Üsküdar Tankercilik A.Ş. 10.983 DWT'luk T. Sevgi tankeri ile, Kadıköy Tankercilik A.Ş. 10.873 DWT'luk T. Gönül tankeri ile; Beykoz Tankercilik A.Ş. 164.859 DWT'luk Cumhuriyet tankeri ve 157.453 DWT'luk T.Sadberk tankeri ile, T. Damla Denizcilik A.Ş. 11 adet römorkör, 8 adet palamar botu, 2 adet servis botu ve 1 adet pilot botu ile, Sarıyer Tankercilik A.Ş. 51.532 DWT'luk T.Suna tankeri ile, Karşıyaka Tankercilik A.Ş. 6.297 DWT'luk T. Leyla tankeri ile; Kartal Tankercilik A.Ş. 19.968 DWT'luk T.Esra tankeri ile; Maltepe Tankercilik A.Ş. 19.968 DWT'luk T. Aylin tankeri ile, Karaköy Tankercilik A.Ş. 10.901 DWT'luk T.Caroline tankeri ile, Çengelköy Tankercilik A.Ş. 11.544 DWT'luk T.Nevbahar tankeri ile Salacak Tankercilik A.Ş. ise 13.011 DWT'luk Elif Tuba, 13.057 DWT'luk Kaya Tuna ve 19.993 DWT'luk Kuzey Ekim tankerleri ile faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Tüpraş'a operasyon ve maliyet avantajı sağlayan Ditaş, 2017 yılının üçüncü çeyreğinde 14.0 milyon ton ham petrol ve 4.5 milyon ton petrol ürünü taşıması yapmıştır. Ham petrol taşımalarının %100'ü, petrol ürünü taşımalarının ise %45,9'u Tüpraş rafinerileri ihtiyacı doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Ditaş, toplam ürün taşımalarının %41,7'sini THY Opet, %12,4'ünü ise diğer dağıtım kuruluşları adına yapmıştır.

Yatırım

2017 yılı Ocak-Eylül döneminde toplam 197,8 milyon \$ (rafinaj için 124,3 milyon \$) yatırım harcaması gerçekleştirilmiştir.

Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri

2017 yılı Eylül sonu itibariyle Tüpraş ArGe Merkezi çalışma alanlarında bir (1) AB FP 7, iki (2) EUREKA, bir (1) ARDEB 1003 ve yirmi iki (22) TEYDEB onaylı proje başarıyla tamamlanmıştır. Mevcut durum itibariyle dört (4) TEYDEB ve beş (5) Horizon 2020 onaylı proje devam etmektedir. Tüpraş, TÜBİTAK ve AB ArGe fonlarının onaylanmış projelerinin yanı sıra, on beş (15) projeyi de öz kaynaklarıyla yürütmektedir.

Mevcut durumda sekiz (8) TEYDEB proje başvurusu yapılmış olup; hakem değerlendirmeleri sonucunda üç (3) TEYDEB proje başvurumuz TÜBİTAK tarafından onaylanmıştır ve diğer projelerimizin değerlendirme süreci devam etmektedir. Devam eden beş (5) Horizon 2020 projemizin hibe anlaşmaları imzalanmıştır.

Tüpraş Fikri ve Sınai Haklar çalışmaları çerçevesinde, 2017 Eylül sonu itibariyle ArGe Merkezi'nin faaliyete geçmesinden bu yana yapılan toplam patent başvuru sayısı 53 ulusal, 32 uluslararası (21 PCT başvurusu, 7 Avrupa Patent başvurusu, 4 Ülkesel Patent Başvurusu) olmak üzere toplamda 85'e ulaşmıştır. 2017 Eylül sonu itibariyle 14 ulusal ve 4 uluslararası (2 Avrupa Patent, 2 ülkesel (Amerika ve Kanada)) patent başvurumuzun tescil işlemleri tamamlanmıştır. Tescil edilen Avrupa patent başvuruları üzerinden 15'er ülkeye validasyon (giriş) yapılmıştır.

Finansal Veriler

Orta distilat marjlarının geçen yıla göre daha yüksek gerçekleşmesi ile rafineri karlılıklarının olumlu seyrettiği global sektör ortamında, tam kapasite kullanımıyla satışlarını arttıran Tüpraş, 2017 yılı ilk 9 aylık dönemde 4.079,4 milyon TL esas faaliyet karı elde etmiş, 11,6 milyon TL yatırım faaliyet gideri, öz kaynak yöntemiyle değerlendirilen OPET Petrolcülük A.Ş. yatırımlarından gelen 184,98 milyon TL karın ve 532,6 milyon TL net finansman giderinin etkisiyle, toplamda 3.720,2 milyon TL vergi öncesi kar, 381,1 milyon TL dönem vergi gideri sonrası 3.339,1 milyon TL net dönem karı gerçekleşmiştir. Dönem karının ana ortaklık payı 3.318,2 milyon TL'dir.

ÖZET BİLANÇO (Bin TL)	2015 (Aralık Sonu)	2016 (Aralık Sonu)	2016 (Eylül Sonu)	2017 (Eylül Sonu)
Dönen varlıklar	8.742.285	13.667.060	13.367.090	19.613.537
Duran varlıklar	16.727.831	17.551.120	17.150.771	17.707.479
Toplam Varlıklar	25.470.116	31.218.180	30.517.861	37.321.016

Kısa Vadeli Yükümlülükler	8.828.240	12.660.262	13.239.573	19.486.927
Uzun Vadeli Yükümlülükler	8.273.427	10.390.885	9.472.978	7.758.322
Azınlık Payları	63.340	78.647	75.957	100.277
Ana Ortaklığa Ait Özsermaye	8.305.109	8.088.386	7.729.353	9.975.490
Toplam Kaynaklar	25.470.116	31.218.180	30.517.861	37.321.016

ÖZET GELİR TABLOSU (Bin TL)	2015 (Aralık Sonu)	2016 (Aralık Sonu)	2016 (Eylül Sonu)	2017 (Eylül Sonu)
Net Satışlar	36.893.328	34.854.851	24.095.452	39.344.061
Brüt Kar	4.126.379	3.649.227	2.049.854	4.813.493
Esas Faaliyet Karı	2.751.768	2.357.289	1.370.538	4.079.357
FAVÖK	3.798.897	3.396.329	1.890.956	4.645.115
Dönem Karı (Ana Ortaklık Payları)	2.550.168	1.793.267	990.299	3.318.187
Dönem Karı (Azınlık Payları)	13.759	19.523	13.564	20.911

ÖNEMLİ ORANLAR	2015 (Aralık Sonu)	2016 (Aralık Sonu)	2016 (Eylül Sonu)	2017 (Eylül Sonu)
Özsermaye Getirisi (%) (Ana ortaklık)	35,27	21,88	16,47	48,98
Cari Oran	0,99	1,08	1,01	1,01
Hisse Başına Kar	10,18	7,16	3,95	13,25
Ödenen Temettü (BinTL)	-	1.627.725	1.627.725	1.557.107

Bilanço Tarihinden Sonra Meydana Gelen Önemli Husus ve Gelişmeler

Tüpraş'ın, 17 Temmuz, 08 Ağustos ve 04 Ekim 2017 tarihli özel durum açıklamaları ile kamuya duyurulan, Londra Borsası'nda işlem görecektahvil ihracına ilişkin olarak, yurtdışında nitelikli yatırımcılardan talep toplama süreci 12 Ekim 2017 tarihinde tamamlanmıştır. İhraç edilen tahvillerin nominal değeri 700 Milyon ABD Doları, vadesi 7 yıl, itfa tarihi 18 Ekim 2024, 6 ayda bir kupon ödemeli ve kupon oranı %4.50 yıllık basit faiz olarak belirlenmiştir. Satış işlemleri 18 Ekim 2017 tarihinde tamamlanmıştır ve 700 Milyon ABD Doları bu tarihte Şirket hesaplarına aktarılmıştır.

Şirketin Risk Yönetim Politikası

Tüpraş'ta, Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal Yönetim İlkeleri Tebliği doğrultusunda 28 Temmuz 2010 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında Risk Yönetimi Komitesi kurulmuştur. Tüpraş Risk Yönetim Komitesi, 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 378'inci maddesine uyum ve Yönetim Kurulu bünyesindeki komitelerin etkin çalışmasını sağlamak amacıyla, Şirket'in varlığını, gelişmesini ve devamını tehlikeye düşürebilecek risklerin erken teşhisi, tespit edilen risklerle ilgili gerekli önlemlerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla çalışmalar yapmaktadır. Komitenin başkanlığını Yönetim Kurulu Bağımsız Üyesi Gökçe Bayındır, Üyeliğini Yönetim Kurulu Üyesi Temel Kamil Atay sürdürmektedir.

Tüpraş'ta risk yönetiminin temelinde yatan felsefe, varlıkların değerlerinin korunması, operasyonel güvenlik ve sürdürülebilirlik esaslarına dayanmaktadır. Risk yönetiminde her alandaki potansiyel riskleri öngörebilmek, değerlendirmek, yönetmek, izlemek ve gerekli faaliyet planlarını önceden oluşturmak amacıyla proaktif metotlar benimsenmiştir.

Tüpraş'ın maruz kaldığı başlıca riskler; tehlike ve çevre riskleri, finansal riskler, ticari riskler, operasyonel riskler, stratejik riskler, uyum ve yasal riskler, itibar riskleri olmak üzere toplam yedi ana başlık altında takip edilmektedir.

Şirketimizin faaliyetleri gereği bulundurduğu ham petrol ve ürün stokları, uluslararası piyasalarda belirlenen fiyatlarla değerlendirilmektedir. Ham petrol alım anlaşmalarının önemli bir kısmında ileri tarihli fiyatlandırma mekanizması kullanılarak stok fiyat riski büyük ölçüde bertaraf edilmektedir. Riske maruz stoklar fiyat riskinden korunmak amacıyla finansal enstrümanlar kullanılarak hedge edilmektedir. Ayrıca ürün marjlarında hedeflenen karlılığı koruma amaçlı piyasa koşulları imkan verdiği ölçüde türev enstrümanlarla hedge işlemi yapılmaktadır.

İç Kontrol Sistemi ve İç Denetim

Tüpraş'ta denetim faaliyetleri, temelini Uluslararası İç Denetim Standartları ve Tüpraş Etik İlkeleri'nin oluşturduğu proaktif bir metodoloji takip edilerek Tüpraş Denetim Birimi'nin uzman ekibi tarafından mali, operasyonel, risk, süreç, yasal uyum, iş etiği ve suiistimal ana başlıklarında, yıllar itibarıyla belirlenmiş süreç ve konular üzerinden yürütülür. Tüpraş'ın faaliyet merkezlerinin tamamında temel mali ve süreç denetimleri yılda iki kez, çalışma dönemi için belirlenmiş tematik denetimler en az bir kez gerçekleştirilir. Tüpraş'ın faaliyet ve hizmetlerinin etkin, güvenilir ve kesintisiz bir şekilde yürütülmesini, muhasebe ve mali raporlama sisteminden sağlanan ve konsolide finansal tablolarda kullanılan bilgilerin bütünlüğünü, tutarlılığını, güvenilirliğini, zamanında elde edilebilirliğini ve güvenliğini sağlamak amacıyla devamlı olarak gerçekleştirilen iç kontroller sırasında oluşan tespitler Şirket Yönetimi ile paylaşılır ve süreçlerin iyileştirilmesine yönelik çalışmalara eşlik edilir.

Öngörüler

2017 yılına 54,86 Dolar/varil seviyesinden başlayan ham petrol fiyatı, Eylül sonunu 57,17 Dolar/varil seviyesinden kapamış ve 9 ayın ortalamasında 51,90 Dolar/varil olarak gerçekleşmiştir. Tüpraş'ın, Dated Brent hampetrol fiyatı için 2017 yılı hedef tahmini 50-55 dolar/varil seviyelerinde olup, 2017 yılında Akdeniz rafineri marjının 5,25-5,75 \$/varil olması beklenmektedir. Tüpraş'ın rekabetçi konumu ve dinamikleri ile net rafineri marjının Akdeniz Rafineri Marjının üzerinde 7,5-8,0 \$/varil olacağı tahmin edilmektedir.

2017 yılında son çeyrekte gerçekleştirilecek İzmir Rafinerisinde hampetrol ünitesi planlı bakım duruşuna rağmen toplam kapasite kullanım oranının %100 seviyelerinde gerçekleşmesi, 29,2 milyon ton ürün üretilmesi ve ithal edilip satılan ürünlerle beraber yaklaşık 30,6 milyon ton satış hedeflenmektedir. Ayrıca, 2017 yılı rafinaj yatırımının yaklaşık 200 milyon dolar, Ditaş yatırımlarının ise 125 milyon dolar civarında olması beklenmektedir.